

بررسی روایات اتهام پیامبر به تصمیم خودکشی

انعام الله رحمانی^۱ و دکتر عبدالوهاب حسام^۲

چکیده

در باره‌ی مدّت و یا فتره‌ی انقطاع وحی و حزن عمیق پیامبر اکرم _ روایت‌های فراوان و با الفاظ مختلف، در کتاب‌های تاریخی و حدیثی وجود دارد. روایت‌های صحیح و بی‌علت، از نزول وحی در عالم بیداری و سپس انقطاع آن برای چند روز اندک سخن گفته‌است؛ اما در روایت‌های مجعول و معلول و بی‌سند، نه‌تنها از نزول وحی در عالم خواب؛ بلکه از تصمیم خودکشی پیامبر گران‌قدر اسلام _ نیز یاد شده‌است.

کُلّ روایت‌های صحیح البخاری در این باب، از نزول وحی در عالم بیداری حکایت داشته و در آن، اشاره‌ای به تصمیم خودکشی پیامبر _ صورت نگرفته‌است، به استثنای روایت مَعْمَر بن راشد صُنْعَانی از امام ابن شهاب زُهَری ۸ که در آن از تصمیم خودکشی حضرت پیامبر _ پس از انقطاع وحی، سخن به میان آمده‌است. امام ابن شهاب زهري 8 پس از نقل اصل روایت صحیح، حکایت تصمیم انتحار پیامبر اکرم _ را - بدون آن که سندی برای آن تذکر دهد- چنین نقل کرده‌است: «فیما بَلَّغْنَا» یعنی: «چنان که به‌ما رسیده‌است».

این در حالی است که امام زهري از صِغار تابعین بود و میان او و حضرت پیامبر _ فاصله‌ی بزرگ زمانی وجود داشت. از همین‌رو امامان بزرگ روایت و درایت، بلاغات زهري را به‌باد نقد کشیده و مراسیل او را سُست و ضعیف و بی‌اعتبار دانسته‌اند. روایات دیگری که در تاریخ طبری و طبقات ابن سعد این داستان دروغین را تأیید می‌کند، همه پُر از عِلل سندی و متنی بوده و با نقل صحیح و عقل سلیم در تعارض قرار دارند.

کلیدواژه‌ها: بلاغات زهري، مراسیل زهري، انقطاع وحی، عصمت پیامبر.

^۱. عضو کادر علمی پوهنځی شرعیات پوهنتون سلام، 070 311 77980، enrahmane1998@gmail.com، <https://orcid.org/0009-0003-0983-7026>، ORCID:

^۲. عضو کادر علمی پوهنځی شرعیات پوهنتون سلام، 0788663432، abdulwahab.husam@gmail.com